

„DUCH DIKTÁTORŮ“

Rusínská obvinění z korupce a imperialismu namířená proti Františkovi Svojše
a úředníkům československé Podkarpatské Rusi

Geoffrey Brown

Rozhodnutí pařížské mírové konference přičlenit k Československu území Podkarpatské Rusi poskytlo českému národu možnost stát se vůdcem blízkého slovanského národa. Jako nerozvinutá část bývalého uherského království bylo toto území a jeho slovanské rusínské obyvatelstvo ekonomicky i kulturně daleko pozadu za českými zeměmi. V rozporu s příslibem politické autonomie daným Rusínům roku 1919 Saint-germainskou smlouvou byl pro oblast vytvořen správní systém s českou dominancí, jehož hlavní prioritou se stala stabilita československého státu. Většina rusínských intelektuálů české vedení zpočátku vítala jako šanci na zlepšení životních podmínek. V polovině dvacátých let však v souvislosti s korupcí českých úředníků a nedostatečným respektem vůči rusínskému právu na autonomii začalo vzrůstat napětí. Ztělesněním tohoto posunu se v očích rusínské inteligence, která český imperialismus a českou aroganci vnímala čím dál tím intenzivněji, stal policejní úředník a publicista František Svojše. Jako vydavatel konfrontačních novin *Podkarpatské hlasy* prezentoval české šovinistické plány na asimilaci Rusínů, což z něj udělalo terč zloby namířené vůči českým úředníkům. Navzdory pokusům těchto úředníků vyzdvihnout pozitivní dopady jejich správy ztratila koncem dvacátých let rusínská inteligence sestávající z proruských, proukrajinských a prorusínských uskupení důvěru v původně nabídnutou slovanskou spolupráci.